

ÚPN vydal novú publikáciu: Povstanie a dvojkríž. Účasť Slovákov vo Varšavskom povstaní

28.9.2026 - | Ústav pamäti národa

Ústav pamäti národa vydáva monografiu historika Juraja Kasardu Povstanie a dvojkríž. Účasť Slovákov vo Varšavskom povstaní. Kniha prináša doposiaľ nepublikované materiály a ucelený výsledok dlhoročného výskumu prevažne z varšavských archívov a ponúka odborný pohľad na participáciu Slovákov v bojoch Varšavského povstania v auguste 1944.

Toto ozbrojené povstanie trvalo dva mesiace a vyžiadalo si vysoké straty na životoch z radov povstalcov i civilného obyvateľstva. Od samotného začiatku v ňom pôsobila čata 535, ktorú viedol podporučík Miroslav Iringh, pochádzajúci zo zmiešanej slovensko-poľskej rodiny žijúcej v Poľsku.

Čata 535 vznikla už v roku 1943 z iniciatívy Slovenského národného výboru v Poľsku a stala sa pevnou súčasťou poľského podzemného hnutia. Predstavovala výnimočný multinárodný oddiel, v ktorom popri Slovákoch bojovali aj Poliaci, Azerbajdžanci, Gruzínci, Maďari či Arméni. V celom Varšavskom povstaní išlo o jedinu oficiálnu inonárodnú vojenskú jednotku. Čata 535 mala výsostné právo používať v boji rukávové pásky a zástavu v slovenských národných farbách, čím sa odlišovala od bežných odbojových jednotiek Krajinskej armády (Armia Krajowa).

Základ oddielu pod vedením podporučíka Iringha zvädzal ťažké boje v mestskej štvrti Czerniaków. Po obrovských stratách boli zvyšky jednotky evakuované na východný breh Visly, pričom veliteľ Iringh a viacerí preživší členovia neskôr pokračovali v oslobodzovacích bojoch na východe krajiny.

Mnohí príslušníci čaty 535 vrátane Miroslava Iringha po vojne upadli do nemilosti vtedajšieho komunistického režimu a žili na okraji spoločnosti. Miroslav Iringh napriek represiám udržiaval spomienku na participáciu Slovákov vo Varšavskom povstaní. Kým v poľskom historickom povedomí je ich prínos dlhodobo známy a pripomína ho niekoľko pamätných miest vo Varšave, nová publikácia Juraja Kasardu prvýkrát prináša tento strhujúci príbeh v ucelenej podobe aj slovenskej verejnosti.

Cena publikácie je 10,20 €.

Záujemcovia si ju môžu objednať prostredníctvom e-mailu distribucia@upn.gov.sk.

Aktualizované: 28.09.2026

Vytlačiť

Tweet

<https://www.upn.gov.sk/sk/upn-vydal-novu-publikaciju-povstanie-a-dvojkriz-ucast-slovakov-vo-varsavs-kom-povstani>